

Stichting Familiearchief De Clercq

Nieuwsbrief

Nr. 18, Juli 2018

Aan de Stichters en Donateurs,

Waarde familieleden,

Nadat in 2009 onze mooie website www.famiedeclercq.nl op het internet beschikbaar kwam, als modern medium voor informatievoorziening, hebben we als familiestichting geen nieuwsbrief meer doen uitgaan. Maar nu vonden we het tijd daar toch eens verandering in te brengen. Voor u ligt FadeC Nieuwsbrief nummer 18, met wederom allerlei nieuws. Dit nummer bevat de volgende bijdragen:

1. Aanvullingen op *Nederland's Patriciaat* (2002)
2. Introductie van ons nieuw bestuurslid: Guus de Clercq
3. Verrast door een prachtig portret
4. Het onderzoek in Vlaanderen
5. Een terugblik op de eerste 10 jaar notulen van de Stichting Familie-Archief de Clercq
6. Aanwending bijdragen Stichters en Donateurs van de Stichting Familie-Archief de Clercq

Allereerst willen wij de familieleden die hun donatie aan de FadeC hebben toegezegd hartelijk bedanken voor hun steun, waardoor wij als bestuur weer enige ruimte krijgen om activiteiten te ondernemen. Mocht

u er nog niet aan toegekomen zijn om te doneren en wilt u dat wel doen, dan kunt u dat melden per email aan Lucas de Clercq (lucasc@live.nl).

Eerder kondigden wij het grote plan aan om een boek over onze familie en het Rijksmuseum uit te geven. Geïnspireerd door het feit dat de Frans Hals portretten van Lucas de Clercq (c1603-1652) en Feyntje van Steenkiste er een prachtige plek in de nieuwe eregalerij hebben gekregen, heeft neef Daan de Clercq allerlei verbanden kunnen leggen tussen de familiegeschiedenis en de collectie van het Rijksmuseum. Het afgelopen jaar is Daan echter met veel energie gestart met zijn nieuwe verantwoordelijkheid voor het uitgeven van de zogenaamde Blauwe en Rode Boekjes (*Nederland's Patriciaat* en *Nederland's Adelsboek*). Dat vraagt op dit moment veel tijd van hem, hetgeen betekent dat de voorgenomen uitgave van het boek vertraagd zal worden. Wij onderzoeken om die reden de mogelijkheid van een iets minder ambitieuze uitgave en zullen u op de hoogte houden van de vorderingen.

In deze nieuwsbrief zult u onder andere een verhaal aantreffen over de schenking van een portret van Wilhelmina Cornelia (Mink) van Houten, echtgenote van Eduard de Clercq. Deze mooie schenking is voor ons de aanleiding een oproep te doen aan u allen. Wanneer u afstand wilt doen van schilderijen, brieven en/of fotoalbums van de familie, zou u dan in overweging willen nemen om deze te schenken aan het archief van de stichting. Uw schenkingen zullen in het archief zeker in goede handen zijn.

Tevens vragen wij u om eventuele mutaties in uw familie zoals adreswijzigingen, geboortes, huwelijken of overlijden door te geven aan info@familiedeclercq.nl of D.C. de Clercq, Lisserweg 491, 2165 AS Lisserbroek.

Tot slot wens ik u veel leesplezier met deze nieuwsbrief en kijken wij uit naar suggesties uwerzijds.

Namens het bestuur
Steven de Clercq, voorzitter

1. Aanvullingen op *Nederland's Patriciaat* (2002)

- p. 49: Overleden: Mr. Robert Olaf de Clercq [XVIIIa], † Wenen 10 april 2018.
- p. 49: Geboren: Adriaan Amiani de Clercq, geb. Nairobi 6 dec. 2013, zn. van Jeroen Lucas de Clercq [XVIIIc,2] en Hildabeta Mikhako Amiani.
- p. 50: Geboren: Jacob Gideon de Clercq, geb. Amsterdam 5 juli 2016, zn. van Anne Barbara de Clercq en Margaretha Hendrika Cornelia Zijp.
- p. 55: Geboren: Martin Cornelis de Clercq, geb. San Francisco 5 april 2011, zn. van Casper de Clercq [XVIIc,1] en Margaret Wickliffe Brown.
- p. 59: Getrouwd: Isabelle Annebé de Clercq [XVIIIi,1], tr. Amsterdam 12 febr. 2011 Wouter van Lier, geb. Rotterdam 21 aug. 1973, † San Francisco 8 sept. 2015, zn. van Arnold Adriaan Willem van Lier en Elisabeth Wilhelmina Antoinette Cleijpool.
- p. 59: Samenlevingscontract (met kinderen): Nicolien Catharina de Clercq [XVIIIi,2], sloot samenlevingscontract te Mijdrecht 12 dec. 2013 met Drs. Robert-Jan Oene de Muinck Keizer, geb. 's-Gravenhage 16 aug. 1984, zn. van Alle Sytze de Muinck Keizer en Marguerite Hattink.
- p. 59: Getrouwd: Bastiaan Willem de Clercq [XVIIIi,3], tr. Amsterdam 11 maart 2017 Suzanne Yvette Rutten, geb. Gouda 8 juni 1984, dr. van Leonardus Innocentius Rutten en Yvonne van Slingelandt.
- p. 59: Overleden: Ada Muriel Arnold, weduwe van Eduard Herman de Clercq [XVIIIf], † Amersfoort 7 april 2017.
- p. 81: Overleden: Cornelia Maria Hillegonda (Corry) Drost, weduwe van Alexander Stephen de Clercq [XVig], † Den Haag 20 juli 2018.

- p. 82: Overleden: Cynthia Joyce Faber, geb. Den Haag 29 dec. 1963, † Voorburg 20 mei 2018, gewezen partner van Gijsbert Alexander de Clercq [XVIIh] en moeder van Lili Noortje Sophie de Clercq (2004).
- p. 83: Overleden: André de Jong, echtgenoot van Gusta de Clercq [XVg.4], † 's-Gravenhage 11 april 2013.
- p. 83: Overleden: Willy de Clercq [XVg.5], † Oegstgeest 6 dec. 2012, alsook haar tweede echtgenoot Kier Verbeek, † Oegstgeest 4 april 2011.

2. Introductie van ons nieuwe bestuurslid: Guus de Clercq

Tijdens de laatste vergadering van de FadeC kwam ter sprake dat mijn intrede in het bestuur nog niet aan de familie is gecommuniceerd. Dat ga ik bij dezen rechtzetten.

Mijn naam is Guus de Clercq; ik ben geboren in 1991. In onze genealogie in *Nederland's Patriciaat* (2002) sta ik op pag. 85. Een jaar geleden, na mijn studententijd in Leiden, ben ik verhuisd naar Eindhoven. Daar werk ik als logistiek medewerker bij ASML, een toeleverancier van lithografie-machines voor de halfgeleider industrie. In mijn ouderlijk huis is, zolang ik mij kan herinneren, bovengemiddeld veel interesse voor de genealogie van de De Clercqen geweest. Deze interesse is waarschijnlijk verbonden met het vakgebied van mijn overgrootvader Jan Belonje, een bekende Nederlandse genealoog. Mijn vader Willem de Clercq heeft langere tijd als penningmeester in het bestuur van het familiearchief gezeten en vroeg mij tijdens mijn 4e jaar op de middelbare school mee voor een rondleiding door onze familie-historicus Daan de Clercq in Gent. In het Gentse archief heb ik tijdens mijn studententijd ook samen met Daan verwijzingen naar De Clercqen opgezocht, in enkele van de vele archiefmappen waarin het leven van onze voorouders is gedocumenteerd. Deze activiteiten en het meelopen in het bestuur van de familiestichting hebben mijn kennis over onze familiegeschiedenis in de afgelopen jaren aanzienlijk vergroot.

*Het huidige bestuur van Stichting Familiearchief De Clercq.
Boven, v.l.n.r.: Steven, Daan, Martine en Lucas. Onder: Guus en Sarah.*

De afgelopen vijf jaren in het bestuur zijn heel gemoedelijk geweest. Enige malen herinneren wij elkaar aan het feit dat onze laatste gemeenschappelijke voorvader (Pieter de Clercq, 1631-1666) in de 17e eeuw is geboren. De kans is daarmee aanwezig dat een willekeurig persoon met een Nederlandse achtergrond net zoveel verwantschap met ons heeft, als de huidige bestuursleden onderling. Desalniettemin bestaat er toch een familiegevoel, dat zich kenmerkt door eigenwijsheid en de bescheidenheid waarmee wij onze familiehistorie behandelen. Deze bescheidenheid, bij gebrek aan een beter woord, is te herleiden uit de vele grappen die wij in de afgelopen jaren hebben gemaakt over de handelswijze van onze voorouders. Met een juiste dosis zelfspot en zonder de materie, die daadwerkelijk uniek is, tekort te doen, worden tijdens onze vergaderingen vaak humoristische verbanden gelegd tussen onze familie-

geschiedenis en de huidige tijd. Onze vergaderingen bestaan overigens uit een avondvullend programma. Hier, bij de geweldige ontvangsten van de gastvrouwen en -heren, hebben de persoonlijke omstandigheden van onze bestuursleden prioriteit. Door de vriendschappelijke interesse van mijn mede-bestuursgenoten zijn de vergaderingen voor mij steevast aanleiding om te reflecteren op de voorafgaande periode. De vergaderingen vormen ijkpunten, waarmee inmiddels een mooi beeld is ontstaan van het reilen en zeilen van alle bestuursleden.

Onze familiegeschiedenis is uniek, omdat deze relatief gedetailleerd gedocumenteerd is, vanaf de veertiende eeuw tot nu. Het is belangrijk voor historici om deze kennis, beschikbaar in ons archief door voornamelijk het onderzoek van Daan, te kunnen gebruiken. Daarnaast biedt FadeC ook een origineel platform waar toekomstige en verschillende generaties de Clercq met elkaar in contact kunnen komen en blijven. Deze twee doelstellingen zijn mijn drijfveren om deel te nemen aan dit bestuur. Hoe ik een bijdrage ga leveren is nog niet exact vastgesteld. Wel staat vast dat ik de komende jaren leuk werk ga verrichten op het gebied van verschillende thema's. Momenteel help ik bij de publicatie van "Het museumboek", eerder vermeld door onze voorzitter. Een mooi begin voor mij om mee te schrijven aan onze familiegeschiedenis.

Guus de Clercq

3. Verrast door een prachtig portret

Begin mei 2017 werd ik gebeld door mijn achternicht, Willemien de Clercq. Zij vertelde dat haar moeder Ada Muriel de Clercq-Arnold recent was overleden. Haar vader Herman de Clercq (1921-1998) en moeder hadden een portret van de moeder van Herman, de op 101-jarige leeftijd overleden 'tante Mink', ofwel Wilhelmina Cornelia van Houten (1898-1999), getrouwd met Eduard de Clercq. Deze 'oom Eddie' was een broer van mijn grootvader. Willemien vertelde dat haar ouders hadden besloten dat wanneer zij zouden overlijden, dit portret naar mij zou gaan. Vanzelfsprekend was ik zeer verrast door dit mooie gebaar. We maakten een afspraak en twee dagen later kwam Willemien langs met het prachtige portret. Het is een pastel, getekend door Thérèse

Schwartzze, in een fraaie vergulde lijst en nog in heel goede staat. Dankbaar heb ik het portret in ontvangst genomen.

Kort na deze ontmoeting met Willemien hadden we een vergadering met het bestuur van de FadeC op de Olmenhorst, ten huize van Daan de Clercq. Met zeer veel enthousiasme werd het schilderij dat ik had meegenomen bewonderd. Sarah de Clercq kon met haar grote kennis van de kunst uit die tijd, ons vertellen over Thérèse Schwartzze en de mooie werken die zij heeft geschilderd (zie kader).

Thérèse Schwartzze (1851-1918) behoorde tot een artistieke familie. Haar vader was een in zijn tijd zeer gewaardeerd portretschilder, haar zuster Georgine was beeldhouwster, en ook twee dochters van een andere zuster, Lizzy Ansingh en Thérèse Ansingh, werden bekende kunstschilderessen.

Al vroeg werd het tekentalent van Thérèse Schwartze zichtbaar. Vanaf haar tiende kreeg zij dagelijks les van haar vader. Niet alleen bracht hij haar het tekenen en schilderen bij; hij bereidde haar ook voor om als zelfstandig kunstenaar een inkomen te verwerven. Hierdoor kon Thérèse, toen haar vader in 1873 overleed en zij nog maar 22 jaar oud was, diens rol als kostwinner van het gezin overnemen.

In het atelier van haar vader had Thérèse kennis kunnen maken met leidende figuren uit de wereld van cultuur, wetenschap en politiek, die door hem hun portret lieten schilderen. Thérèse nam zijn praktijk met groot succes over. Al in 1880 had zij een dusdanig grote naam dat zij de opdrachten nauwelijks aankon. En in de volgende jaren rees haar ster nog verder. Zo mocht zij in 1881 een portret van Koningin Emma met kroonprinses Wilhelmina schilderen. Met groot gemak bewoog Thérèse Schwartze zich in de hogere kringen van de Amsterdamse samenleving. Zij was een opmerkelijke verschijning, van wie een artistieke luister afstraalde. Pas in 1906 trouwde zij, met de hoofdredacteur van het Algemeen Handelsblad. Twaalf jaar later is zij overleden.

In haar 40-jarige carrière heeft Thérèse Schwartze een groot aantal werken afgeleverd. Haar oeuvre, schilderijen en pastellen, moet worden geschat op meer dan 1000 stuks. Omdat ze meestal in opdracht van particulieren heeft gewerkt, is de verblijfplaats van veel werken niet meer te achterhalen.

Thérèse Schwartze onderscheidde zich van haar voorgangers, die vaak plechtstatige en afstandelijke portretten schilderden. Bij haar zijn de geportretteerden meer aanwezig: ze kijken de beschouwer aan met een welwillende glimlach, en hebben vaak ook hun levendigheid behouden. Misschien komt dat ook omdat de schilderes zelden langer dan drie dagen aan een portret werkte en de geportretteerde ter ontspanning voorgelezen werd. Daarbij maakt Thérèse haar portretten overigens nooit zo naturalistisch dat elk rimpeltje te zien is. Haar kwast streek alle onregelmatigheden glad.

Tot 1884 werkte Thérèse uitsluitend met olieverf, daarna ging ze ook tekenen met pastelkrijt, een techniek waarmee ze haar mooiste

portretten heeft gemaakt. De opdrachtgevers van Thérèse Schwartz, uit hofkringen en patriciërsgeglachten, bestuurders van culturele en wetenschappelijke instellingen en 'nieuwe rijken', moesten hoge prijzen betalen voor haar kunstwerken.

In 2011 verscheen, samen met een gelijknamige tentoonstelling, de uitgave: *Thérèse Schwartz 1851-1918. De Nederlandse fine fleur geportretteerd* (Waanders uitgeverij).

Het portret van tante Mink is ongedateerd, maar zal één van de allerlaatste werken van Thérèse Schwartz zijn. Schwartz overleed in december 1918; voor de opening van haar herdenkingstentoonstelling in maart 1919 schijnt 'heel patricisch Amsterdam' te zijn uitgelopen. Mink trouwde een halfjaar later met Eddie de Clercq; ze was op dat moment 21 jaar oud. Is dit portret misschien gemaakt in opdracht van haar vader, hoofd van de juridische afdeling van de Nederlandsch Indische Handelsbank te Amsterdam, voor de verloving van zijn dochter?

Tijdens de vergadering in het statige kantoor van Daan op De Olmenhorst, waar hij ook het FadeC archief heeft ondergebracht, werd besloten dat het portret van mijn tante Mink een prominente plek moest krijgen in zijn kantoor. Veel dank gaat uit naar Willemien en haar ouders; dankzij hun gebaar is een stukje van de tastbare familie geschiedenis voor de toekomst geborgd.

Steven de Clercq, voorzitter

4. Verslag van het onderzoek in Gent

Het is al weer jaren geleden dat ik jullie als familie heb geïnformeerd over het onderzoek naar ons voorgeslacht in Vlaanderen, meer specifiek in Gent. Nu kan ik hier ook slechts sporadisch tijd voor vrij maken. Toch ben ik ondertussen weer een aantal malen afgereisd, om te speuren in de Vlaamse archieven. In 2012 had ik het plezier om daarbij te worden vergezeld door neef en ons nieuwe bestuurslid Guus. Niet alleen was dit erg gezellig; Guus kon goed helpen, door van de lange Te Doen lijst een aantal punten voor zijn rekening te nemen.

Elk bezoek aan de Gentse archieven, meestal voor een aantal dagen achtereenvolgend, geeft dezelfde ervaring. Inmiddels ken ik aardig de weg in de zeer rijke collecties en kan ik tamelijk gericht zoeken. En telkens levert het speuren allerlei nieuws op. Lang niet altijd vind ik wat ik zoek, maar dan doe ik wel weer onverwachte ontdekkingen.

Mijn eerste archiefbezoek in Gent vond plaats in 1993. Veel van de sindsdien opgedane kennis over ons Vlaamse voorgeslacht, heb ik in 2008 verwerkt in een geschiedverhaal, dat kan worden gedownload vanaf onze familiewebsite, onder het kopje Geschiedenis. Wanneer ik die tekst van 72 pagina's terug lees, ben ik eigenlijk zelf verbaasd over hoeveel over onze familiegeschiedenis in de 14de t/m 16de eeuw bekend is geworden. En aan dat verhaal kan inmiddels nog allerlei worden toegevoegd. Slechts om een idee te geven van wat recente vondsten, volgt hieronder een aantal voorbeelden.

Een gearrangeerd huwelijk?

Bij het onderzoek richt ik mij nooit alleen maar strikt op de eigen familie, beperkt tot onze naamgenoten. Door de scope breder te houden en ook te kijken naar de aanverwante families en andere contacten, wordt namelijk veel meer duidelijk over de kringen waarin onze voorouders verkeerden. Dit vult het beeld van het reilen en zeilen van ons voorgeslacht verder in en soms op verrassende wijze.

Het zat mij niet lekker dat ik lang niets concreets kon vinden over de familie van Barbara de Knibbere, de echtgenote van Gillis de Cleerc († 1530). Van dit echtpaar stammen wij allen rechtstreeks af; Gillis en Barbara waren de grootouders van Jacques, die na zijn verbanning in 1585 moest uitwijken van Gent naar Haarlem, waarmee wij een Hollandse familie werden. Ik wist dat Gillis, in familietraditie (als derde generatie in Gent), roodverver van textiel was en weet ook wáár hij woonde en werkte. Ook was mij bekend dat Barbara haar man heeft overleefd; zij stierf elf jaar later, in 1541. Maar verder kon ik Barbara niet plaatsen; haar familienaam De Knibbere kwam in die periode niet voor in Gent. De naam wijst eerder richting Brussel.

Inmiddels weet ik meer. Nog niet wáár Barbara is geboren; mogelijk was dat inderdaad buiten Gent. Haar vader Jan blijkt echter al op jonge leeftijd te zijn overleden. Haar moeder Kathelijne sPeet (of: van der Piet?, een bekende Gentse naam) is vervolgens, vóór 1481, hertrouwd met de Gentenaar Willem van der Zwalmen. Hierdoor werd Barbara, dan nog maar een paar jaar oud, samen met haar broertje Hannekin (verkleining van Hans/Jan), opgenomen in het gezin Van der Zwalmen, in de Gentse Kammerstraat. Hun stiefvader bezat daar de aanpalende panden, huidige nummers 4 en 6. Broertje Jan is een aantal jaren later gestorven. Hun moeder kreeg bij haar nieuwe echtgenoot echter nog een aantal kinderen, waaronder tenminste drie zoons. En mogelijk woonde bij dit huishouden ook een jongere broer van echtgenoot/stiefvader Willem, Cornelis van der Zwalmen, die “simpel van zinne” was en niet in staat om zichzelf te onderhouden.

Als droogscheerder was stiefvader Willem van der Zwalmen, evenals de roodververs, actief in de voor Gent zo belangrijke textielindustrie. Droogscheerders knipten met grote scharen de uitstekende pluisjes af van de weefsels, waardoor deze een glad oppervlak kregen. Met onze

21ste-eeuwse blik lijkt dit misschien een eenvoudig beroep voor eenvoudige lieden. In die tijd lag dat anders; Willem stond in aanzien. Niet alleen was hij ontvanger (penningmeester) van de 'Heilige Geest tafel' (armenkas) van de op een steenworp afstand van zijn huis gelegen St. Jacobskerk, ook had hij in 1488-'89 als schepen van gedele (een soort wethouder) zitting in het Gentse stadsbestuur. In die hoedanigheid werd hij een aantal malen, samen met andere bestuurders, als gezant uitgezonden om elders de stad te vertegenwoordigen. Zo was hij in januari-februari 1489 voor 19 dagen naar Brugge, om te onderhandelen met Engelse ambassadeurs over een nieuw handelsverdrag. Andere keren was hij nog aanzienlijk langer weg, tot zelfs 86 dagen, voor welke missies hij vergoedingen ontving.

Willem van der Zwalmen en de vader van Gillis, Jacob de Cleerc, kenden elkaar, waarschijnlijk omdat ze in dezelfde industrie werkzaam waren. Maar dat lijkt niet te verklaren waarom de heren in januari 1490 besloten samen, elk voor de helft, een groot pand te kopen op de hoek van de St. Jacobsnieuwstraat en de huidige Oude Beestenmarkt. De reden voor die gezamenlijke aankoop zoek ik in een andere richting. Want bijna zeven jaar later, eind 1496, trouwden Gillis en Barbara en

werd dit pand door hen als jong echtpaar betrokken. Gillis vestigde hierin ook zijn roodververij en dankzij een grondige studie over het Gentse ambachtsleven in de 16de eeuw weet ik dat een dergelijke werkruimte voor roodververs in lang niet elk willekeurig pand kon worden ingericht. In vergelijking met de werkplaatsen van andere ambachten behoorden die van ververs namelijk tot de grootste en duurste. Voor het verven en wassen van de textielen in grote kuipen was bovendien de ruime beschikbaarheid, dus nabijheid, van schoon water een vereiste. Dit pand keek uit op de rivier de Schelde. Aan de borders hiervan, aan de overkant van het plein waaraan de ververij stond, was een kade voor het laden en lossen van de schepen die daar aanmeerden. Dit pand was dus geschikt en strategisch gelegen.

Een en ander geeft de indruk dat de verbintenis tussen Gillis en Barbara al in 1490 tussen de twee vaders Jacob en Willem was bekostigd. Mijn vermoeden is daarom, dat zij met hun gezamenlijke aankoop van het pand voorbereidingen troffen voor een gearrangeerd huwelijk, dat pas jaren nadien zou worden voltrokken...! Zoiets was in de context van die tijd heel wel mogelijk.

Een boek van de hand van zwager Jan?

De hierboven genoemde Gillis, onze rechtstreekse voorvader, was de middelste van drie broers: Jan, Gillis en Pieter de Clerc. Sinds enige tijd heb ik speciale belangstelling gekregen voor de jongste, Pieter. En eigenlijk meer nog voor diens nazaten, hetgeen verband houdt met een ketterijproces.

In 1502 nam Pieter de roodververij over van hun dan hoogbejaarde vader Jacob; Jan en Gillis hadden inmiddels al een eigen ververij opgezet. En het zal rond diezelfde tijd zijn geweest dat Pieter trouwde met Marthe van Rosmeer, de dochter van een rijke koopman en stadsbestuurder uit Leuven. Marthe overleed echter jong, haar man achterlatend met drie kleine kinderen: een zoon en twee dochters. Betrekkelijk snel hertrouwde Pieter en bij zijn tweede echtgenote kreeg hij nog eens twee kinderen. Maar vervolgens was het Pieter die al kort daarna, in juni of juli 1515, overleed. Zijn verweesde kinderen uit het eerste huwelijk waren nog jong en het lijkt er op dat zij onder de hoede kwamen van hun grootouders aan moederszijde, in Leuven. Althans de twee dochters, want die hielden zich later op in die bekende universiteitsstad. Eenmaal

volwassen trouwde Cathelyne de Clerc, in of voor 1526, met een Leuvense apotheker. Haar zuster Elisabeth vond in 1528 een echtgenoot in een huidevetter (leerlooier) uit Mechelen. Dit was helaas geen gelukkig huwelijk; de man hield “kwade en onwettige regimente”, ging om met andere vrouwen en verkeerde in “oneerlycke plaetsen”. Al na een halfjaar liet zij zich van hem scheiden, waarna Elisabeth introk bij Cathelyne, in Leuven.

De twee zusters waren kennelijk zelfstandige en kritische dames. Samen met hun tante Antonia van Rosmeer behoorden zij tot een groep Leuvense burgers die af en toe, in verschillende samenstellingen, bij elkaar kwamen om samen de bijbel en andere religieuze teksten te lezen en bespreken. Door de kerkelijke en wereldlijke overheden werden dergelijke activiteiten als subversief en gevaarlijk beschouwd. In de late winter van 1543 vond daarom een nachtelijke razzia plaats, waarbij achtentwintig burgers van hun bed werden gelicht. Ze werden opgesloten, verschillende malen verhoord en tenslotte veroordeeld. Daaronder waren ook Elisabeth, Cathelyne en Antonia. De zusters De Clerc kwamen er nog betrekkelijk genadig vanaf, met openbare boetedoening en voor Cathelyne een zeer zware geldstraf. Elisabeth werd voor tien jaar verboden de stad te verlaten. Voor hun tante Antonia van Rosmeer was het vonnis veel gruwelijker; zij werd op de Leuvense Grote Markt levend begraven...!

In wat hier heel kort is uiteengezet, en alles wat daarom heen speelde, schuilt een boeiend en uitgebreid verhaal dat ik nog eens diepgravend wil onderzoeken en beschrijven. Nu wil ik echter ingaan op één detail, dat slechts zijdelings aan de materie raakt, maar wel een vraagstuk is dat mij intrigeert. En dit heeft betrekking op een zwager van Pieter. Nadat Marthe was overleden, was Pieter hertrouwd met zekere Kathelyne Impens. Zij stamde uit een bekende Gentse familie van ‘meester timmerlieden’, wat we nu aannemers zouden noemen. Diverse familieleden, waaronder haar vader, waren in de 15de eeuw bestuurders van het timmermansgilde geweest. Een van haar ooms had in de jaren 1482-’84 als zodanig een belangrijke rol gespeeld bij de ingrijpende, nu nog duidelijk zichtbare verbouwing van het Gentse stadhuis. Kathelyne heeft haar vader echter niet of nauwelijks gekend. Zoals haar hiervoor genoemde schoonzuster Barbara de Knibbere was overkomen, overleed Kathelyne’s vader toen zij nog jong was en werd zij, samen met een

broertje, grootgebracht in het gezin van de man met wie hun moeder hertrouwde. Deze stiefvader was Marten de Vos. Welk beroep hij uitoefende, weet ik niet zeker, maar hoogst waarschijnlijk was hij actief in de textielhandel, zoals ook nazaten van hem dat waren. Marten woonde in de Kammerstraat, slechts een paar deuren verwijderd van het woonhuis van de familie Van der Zwalmen (zie hierboven). Het lijkt er op dat Kathelyne en haar broer ruimhartig zijn opgevangen. Want terwijl die broer nog een tiener was en Marten de Vos inmiddels ook eigen kinderen had, verklaarde deze in 1502 voor de schepenen van de stad dat, indien hij zou overlijden, aan zijn stiefzoon de hem toebehorende delen van het huis in de Kammerstraat zouden toevallen. Ook het gegeven dat Kathelyne Ympens en Pieter hun enige zoon Marten de Clerck zouden noemen (een naam die onze familie nog niet eerder voor kwam), is een aanwijzing dat de banden met haar stiefvader hartelijk waren.

De broer van Kathelyne heette Jan; hun biologische vader heette Christoffel. Voluit heette deze zwager van Pieter de Clerck dus: Jan Ympens *filius* (zoon van) Christoffel. Nu was en is die familienaam (in al haar varianten: Ympens, Ympins, Impins e.a.) redelijk wijd verbreid in Vlaanderen en Brabant. Maar de vraag die mij bezighoudt, is: was deze zwager Jan Ympens filius Christoffel soms dé Jan Ympens filius Christoffel?

Slaan we dé Jan er op na in het Belgische, 22-delige *Nationaal Biografisch Woordenboek* en in overige literatuur, dan vinden we dat deze een groot deel van zijn leven in Antwerpen woonde, doch dat hij daar niet is geboren. Waar zijn wieg wel stond, is de auteurs onbekend; zijn geboortjaar schatten zij omstreeks 1490. Al op jonge leeftijd is Jan vertrokken naar Venetië, om twaalf jaar in Italië te blijven, behoudens diverse reizen die hij maakte, naar met name Spanje en Portugal. Vervolgens is hij terug gekeerd naar de Lage Landen en vestigde hij zich in 1519 als zijdenlakenkoopman in Antwerpen, met een winkel in de Maalderijstraat: een straatje dat uitkomt op de Grote Markt van de stad. Daarnaast bezat hij verschillende onroerende goederen elders in Antwerpen; hij was een gegoed man. In 1540 is hij overleden, waarna de commerciële activiteiten zijn voortgezet door zijn echtgenote.

Het zal duidelijk zijn dat Jan niet door deze aspecten van zijn levenswandel een plaatsje in de historische literatuur heeft gekregen. Dat dankt

hij aan iets anders. In Italië was Jan namelijk vertrouwd geraakt met de dubbele boekhouding, met journalen en grootboeken. Deze wijze van administreren was in Noord Europa nog onbekend; in die tijd was het in onze contreien met de boekhouding droevig gesteld. Aan de verspreiding van de voor de handel zo waardevolle kennis over de dubbele boekhouding, in de Nederlanden én daarbuiten in Frankrijk en Engeland, heeft Jan Ympens een belangrijke bijdrage geleverd. Zijn kennis hierover heeft hij in Antwerpen namelijk op schrift gesteld, zich daarbij in belangrijke mate baserend op een Italiaanse verhandeling over dit onderwerp. Jan stierf evenwel nog vóór hij zijn manuscript kon uitgeven. Het is aan zijn weduwe, Anna Swinters, te danken dat drie jaar later, in 1543, tóch diens *Nieuwe Instructie ende bewijs der looffelijcker Consten des Rekenboeks ende Rekeninghe te houdene nae die Italiaensche maniere* het licht zag. De uitgave was een succes; nog hetzelfde jaar verscheen een Franse vertaling. En een Engelse vertaling van de Franse tekst verscheen in 1547 in Londen. Bovendien had Ympens diverse volgelingen: schoolmeesters, die boekhouden, rekenkunde en vreemde talen aanleerden en daarmee het eerste handelsonderwijs gaven.

Was deze auteur van de eerste Nederlandstalige handleiding over de koopmansboekhouding nu ook de zwager van Pieter de Clerc? Nader onderzoek, in Antwerpen en Gent, is nodig om hierover zekerheid te krijgen. Maar ik vermoed van wel. Naast de identieke naam is een gegeven dat het (heel grof) geschatte geboortejaar van rond 1490 aardig zou passen. Een belangrijke extra aanwijzing voor de identificatie is voorts te vinden in het boek zelf. De uitgave bevat een theoretische uiteenzetting, opgedeeld in 29 hoofdstukken, gevolgd door een “exemplar” bestaande uit praktische voorbeelden. Die voorbeelden vormen samen een boekhouding, waarin allerlei waarschijnlijk gefingeerde posten zijn opgenomen, variërend van ontvangen gelden voor geleverd textiel en renten over uitstaande leningen, tot de kosten voor een reis naar Venetië, en wat dies meer zij. Bij die posten worden de namen van een kleine dertig particulieren genoemd. En één daarvan trekt de bijzondere aandacht, namelijk betreffende “huyshuere vanden huuse daer ick inne woone”. Die is de administrateur elk halfjaar verschuldigd aan... Merten (= Marten) de Clerck. Ja, de naam van de enige zoon van

Pieter de Clerck bij Kathelyn Impens en dus de neef van de Genste Jan Ympens! Toeval?!

• 2
• 7

Doet Capitael/ an / Merten de Clerck dat ick hem schuldich ben van huy queren banden huy se daer ick inne woone van een half Jaer desen kerffauont gheualen teghen £ 34 vza vants/ is £ 11. 6. 8. L

Een van de posten in Jan Ympens' boek over de dubbele boekhouding.

Waar tevens op moet worden gewezen, is dat deze publicatie van Ympens om kennis te verspreiden, paste in de meer algemene ontwikkelingen in dat tijdsgewricht, met een bloei van kunsten en wetenschappen: de Renaissance. Gegoede burgers trachtten zich op individueel niveau te 'verheffen'. Die ontwikkelingen gingen aan onze familie niet voorbij. In de jaren 1520 schreven twee neven De Clerck zich in als student aan de Universiteit van Leuven. Er zijn ook aanwijzingen dat familieleden actief waren in de Gentse rederijderskamers, die als centra fungeerden van het culturele en wetenschappelijke leven in de stad. Lieven de Cleerc (na 1505 - 1557/9), zoon van voornoemde Gillis en onze rechtstreekse voorvader, vond zeker in dat licht gezien zijn echtgenote Lievyne van Houcke in interessante kringen. Lievyne was dochter van een meersenier (detailhandelaar), maar had een oom Eloy van Houcke (of gelatiniseerd: Eligius Houckarius) die in Gent een beroemde Latijnse school had, waar hij les gaf aan jongelieden van welgestelde huize uit heel Vlaanderen. Daarnaast werd hij hoog gewaardeerd als Neolatijs dichter. Bovendien had Lievyne een broer Gillis, die auteur en verkoper was van almanakken. Maar de grootste bekendheid heeft deze Gillis van Houcke gekregen als wiskundige; in 1537 heeft hij een bijzonder boek gepubliceerd onder de titel *Een sonderlingh boek in dye edel conste Arithmetica*. Nu wil het dat dit het eerste wiskundige werk in de Nederlandse taal is, waarin uitvoerig over algebra en het oplossen van vergelijkingen wordt gesproken en waarin de tekens + en - worden gebruikt.

Wanneer de identificaties kloppen, dan hadden oom Pieter en neef Lieven de Clerck dus beiden zwagers met opmerkelijk vergelijkbaar baanbrekende titels op hun naam!

Soms zit het mee, soms zit het tegen.

Gedurende die jaren van, stapje voor stapje, onderzoek in Vlaanderen, heb ik regelmatig gemeend dat hierbij een engeltje op mijn schouder zat. Dat al zo veel gegevens boven water zijn gekomen, is te danken aan diverse factoren, waaronder: ruime beschikbaarheid van bronnen, het gegeven dat onze voorouders goeude burgers waren en mede daardoor ook relatief veel sporen hebben achtergelaten, alsmede een flinke dosis inzet van tijd. Zeker heb ik ook veel geluk gehad. Menige vondst en doorbraak dank ik aan het feit dat ik tijdens mijn bezoeken in contact kwam met andere ‘vorsers’. Sommige beschikten al over waardevolle aantekeningen en deelden die, of waren bereid om bij hun eigen onderzoek aantekeningen bij te houden.

Maar natuurlijk kent elk onderzoek ook de nodige tegenslag. Het voorbeeld dat ik hier zal geven, heeft betrekking op een geestelijke in de familie. Eeuwenlang was het in katholieke gezinnen heel gewoon dat niet alle kinderen via huwelijk en uitoefening van een beroep tot ‘wereldlijke staat’ kwamen. Eén of meer gezinsleden konden worden geroepen tot de ‘geestelijke staat’, om hun leven in dienst te stellen van het geloof en God. Deze traditie bestond ook bij onze voorouders.

De al vaker genoemde broers Jan, Gillis en Pieter de Clerc hadden een zuster Lysbette, die in 1491 als zuster was ingetreden in het St. Agnetenklooster binnen Gent, een orde die de reputatie had vooral te rekruteren uit de sociaal hogere klassen. Van de twee neven die in de jaren 1520 studeerden aan de Universiteit van Leuven, koos Jan de Clerck (zoon van Gillis en broer van onze voorvader Lieven), na het behalen van zijn bul voor een religieuze loopbaan. Vermoedelijk was hij identiek met de gelijknamige priester Mr. Jan de Clerck, die vanaf 1549 priester was van de Gentse St. Jacobskerk. Maar ook toen in de tweede helft van de 16de eeuw het religieuze en sociale leven in de Noordelijke Nederlanden ten volle werd gedomineerd door de Reformatie, kozen verschillende leden van de familie nog voor een bestaan in een religieuze instelling. Weliswaar sloot onze voorvader Jacques de Clercq, zoon van Lieven, zich aan bij de doopsgezinden, waardoor hij uiteindelijk als

dissenter werd gearresteerd en na veroordeling naar Haarlem moest uitwijken. En een aantal familieleden in andere takken voelde zich meer aangetrokken tot het gedachtengoed van kerkhervormers als Luther en Calvijn. Maar er waren ook De Clercqen die trouw bleven aan de katholieke kerk en aan het gezag van de paus in Rome.

Zo was daar Lieven de Clerck filius Pieter, een oomzegger van voorvader Lieven en dus directe neef van ‘onze’ later naar Haarlem gevluchte Jacques. Deze Lieven was opgegroeid in de St. Jacobsnieuwstraat, naast de in het eerste verhaal genoemde roodververij die zijn grootvader Gillis was begonnen en was voortgezet door zijn vader. In 1556 was Lieven toegetreten als broeder in het dominicanenklooster van de Predikheren. Dit nog bestaande kloostergebouw, tussen de rivier de Leie en de Onderbergen (straat), is tegenwoordig in gebruik als het cultureel en congrescentrum van de Universiteit Gent. De dominicanen waren sterk gekant tegen alle geestelijke ‘nieuwewetserij’. Mede door hun medewerking aan de inquisitie waren zij bij de hervormingsgezinden zeer gehaat. Toen tijdens de beruchte Beeldenstorm calvinisten her en der in de kerken en kloosters afbeeldingen van heiligen en andere zaken stelselmatig vernielden of verwijderden, werd het klooster van de Predikheren zwaar getroffen. Broeder Lieven zal hebben meegemaakt hoe, volgens een ooggetuigenverslag, een grote menigte als “wilden” het klooster binnendrong en van boven tot onder allerlei zaken begon kapot te smijten. Van kunstig geschilderde glasramen tot potten, pannen, stoelen en kasten, alles sneuvelde. In de kelders deden de indringers zich tegoed aan de daar opgeslagen bier en wijn. Het meest dramatische is evenwel dat de zeer omvangrijke en uiterst kostbare bibliotheek van het klooster volkomen werd vernietigd. Talloze bijzondere boeken en manuscripten werden uit hun banden gerukt, verscheurd en samen met de meubels naar buiten in de Leie geworpen. Het papier zou als sneeuw naar beneden hebben gedwarreld. Uiteindelijk was zo veel in de rivier geworpen, dat men naar verluid droogvoets kon oversteken!

Lieven de Clerck is nog tot zeker 1600 in het klooster actief en woonachtig gebleven. Groot was mijn opwinding, toen ik door een artikel uit 1870 leerde over het bestaan van een 16de-eeuws manuscript, getiteld ‘Eene gheestelike leeringhe van goeden leven’, dat blijkens de inscriptie op de omslag afkomstig was van “Frater Livinus Clerici,

Dominicanus Gandavensis”, ofwel: broeder Lieven de Clerck, van de Gentse dominicanen. Een meer nauwkeurige omschrijving dan dat het manuscript 123 folio's beslaat, slechts 14 x 10 cm groot is en gebonden in de oorspronkelijke houten plankjes met kalfsleren omslag, heb ik niet. Wel kon ik achterhalen dat het werkje in de 18de eeuw eigendom was geworden van zekere Anne M. Smith en in 1935 behoorde tot de collectie van de Howard Memorial Library in New Orleans, Louisiana. Later is deze collectie opgegaan in de Howard-Tilton Memorial Library, welke in 1968 werd ondergebracht in de universiteitsbibliotheek van de Tulane University, eveneens in New Orleans. Allemaal niet bepaald om de hoek. Maar met de moderne technieken van digitale scans en internet zou het toch mogelijk moeten zijn om kennis te nemen van de inhoud en het uiterlijk van het manuscript. Tot nu toe is mij slechts één handtekening bekend van een 16de-eeuwse De Clercq. Deze tekst, vele handgeschreven bladen, is misschien door broeder Lieven hoogst-persoonlijk opgetekend!?

Verwachtingsvol heb ik dus per mail contact opgenomen met de universiteitsbibliotheek. En nog dezelfde dag kwam antwoord van de conservator, met echter de weinig goeds belovende beginzin: “You certainly have brought us an interesting mystery!” Want wat blijkt? Het manuscript is onvindbaar! Een aanzienlijk deel van de Howard Memorial collectie was geplaatst op lagere verdiepingen van de bibliotheek. Verdiepingen die in 2005, tijdens de orkaan Katrina, geheel onder water zijn gelopen. Het merendeel van de daar ondergebrachte stukken, tienduizenden, zijn daardoor onherstelbaar beschadigd geraakt en worden als verloren beschouwd. De curator heeft nog pogingen gedaan om het manuscript van ons familielid te traceren. Maar tot nog toe zijn die pogingen vergeefs gebleken. Een uiterst spijtige ontdekking, waaraan ik door de meer recente berichten over orkanen in Amerika, weer pijnlijk werd herinnerd.

Nawoord

Hierboven zijn drie voorbeelden gegeven van wat het onderzoek naar de Vlaamse voorouders zoal oplevert. Er is veel meer te vertellen. Bijvoorbeeld over een interessant pachtcontract uit 1512, gedoe over een testament een paar jaar later, of over een takje van bierbrouwers in de familie. Deze brouwden een aantal generaties, tot in de 17de eeuw, in verschillende brouwerijen. In de waarschijnlijk laatste brouwerij,

genaamd De Zwaene, is tegenwoordig het Gentse Marriott Hotel gevestigd. Een chique bedoening; het is dan ook op een toplocatie in de stad: Korenlei 10, bekend van menig toeristisch plaatje van de stad.

Door diverse verbouwingen heeft het gebouw in de loop der eeuwen grote uiterlijke veranderingen ondergaan, maar in de kern gaat het terug op de 16de-eeuwse constructie. En hoog in de gevel zijn in steen twee grote ronde medaillons met van elkaar wegzwemmende zwanen geplaatst: een verwijzing naar de naam die het gebouw al vier eeuwen geleden had, toen De Clercq hier woonden en werkten.

De Gentse Korenlei, met in het midden de voormalige brouwerij De Zwaene

Ook is aardig te vermelden dat ik vorig jaar een dag onderzoek heb gedaan in Mene, in de buurt van Kortrijk, tegen de huidige Frans-Belgische grens. Uit dit plaatsje kwam de familie Van Steenkiste: de voorouders van onze voormoeder Feyntje van Steenkiste, echtgenote van Lucas de Clercq en bekend van de Frans Halsportretten. Zelfs in één dag lukte het om hier allerlei interessante gegevens te verzamelen, door van relevante documenten foto's te maken en die thuis uit te werken. Maar het voert te ver daarover nu nog in deze nieuwsbrief uit de doeken te doen. Misschien komt dat in een volgend verslag. En anders kunt u ze t.z.t. lezen, wanneer ik de nieuwe vondsten heb verwerkt in het uitgebreide verhaal op de website.

Daan de Clercq

5. Een terugblik op de eerste 10 jaar notulen van de Stichting Familie-Archief de Clercq

Wat hebben wij, Steven & Lucas, een prachtige dag uitgekozen om samen door de notulen van de eerste 10 jaar Wij zijn met veel plezier uitgebreid door de notulen heen gegaan en hieronder treft u een korte samenvatting aan van die zaken die eruit sprongen. Stichting Familie-Archief de Clercq te lopen. Er is op het terras van de golfclub Anderstein hard gewerkt. Wij zijn met veel plezier uitgebreid door de notulen heen gegaan en hieronder treft u een korte samenvatting aan van die zaken die eruit sprongen. Voor de leesbaarheid zijn de ontwikkelingen in de tijd gegroepeerd naar de belangrijkste aandachtsgebieden van het bestuur.

Oprichting en de eerste vergadering

Voorafgaand aan de eerste notulen is er de oprichtingsakte; die dateert van 17 oktober 1989. Op die datum is de Stichting opgericht door Willem Adriaan de Clercq en Robert Olaf de Clercq. Bij de oprichting zijn er 4 Stichters en 2 Donateurs betrokken. De Stichters zijn: Willem Adriaan de Clercq, Lucas D. de Clercq, Jan L. de Clercq, Keith de Clercq en Alexander S. (Lex) de Clercq. De donateurs zijn Lucas en Peter de Clercq.

De eerste vergadering vindt plaats op 23 september 1990, bij Willem Adriaan te Santpoort-Zuid. Willem neemt de voorzittersrol op zich. Een kleine aanvulling op deze bijeenkomst is dat ik als jongeman van 28 jaar en beginnend zakenman onder de indruk was van het bijzonder hartelijke welkom van Willem Adriaan en zijn lieve vrouw Thea in het, voor mij, deftige huishouden De Clercq in Santpoort-Zuid. Wij werden vooral verwend door Thea met haar heerlijke eten en koekjes bij de koffie tijdens de vergaderingen.

Familie boek

Na deze eerste bestuursvergadering wordt de Stichting aangekondigd bij de overige familieleden in december 1990. Bij deze aankondiging wordt het aanvullen van het Familieboek, dat in 1940 door mr P. van Eeghen werd samengesteld, als een van de doelen van de Stichting meegegeven.

In de notulen van 5 augustus 1992 wordt teruggekeken op een zeer geslaagd project rondom het nieuwe en bijzonder fraaie Familieboek. Er zijn 56 boekjes verkocht binnen de familie. De Stichting heeft ruim fl. 2.000,- geïnvesteerd in de realisatie van het boekje.

Het Blauwe boekje

Tijdens de vergadering van 8 februari 1995 komt het boekje weer aan de orde. Het *Nederlands Patriciaat* wil een doopsgezind themanummer van het zogenaamde Blauwe boekje uitbrengen, met de genealogieën van bekende (van oorsprong) doopsgezinde families in Nederland. Er wordt een werkgroep geformeerd, met bestuurslid Daan als voortrekker. De realisatie van het nieuwe blauwe boekje zal 3 tot 4 jaar duren. Het bestuur besluit dat zij zorg gaat dragen dat de familie de Clercq in dit boekje wordt opgenomen en dat zij de daarvoor benodigde informatie zal aanleveren. Eerder verscheen onze familie in deeltjes 2 (1911) en 11 (1920).

In de notulen van 4 oktober 1995 blijkt dat de het realiseren van een dergelijke (ongewone) themaversie van het Blauwe Boekje allerminst zeker is. Maar er is hoop, vermelden de notulen en de termijn voor realisatie wordt nu vastgesteld op 5 jaar.

Daan schrijft ondertussen zelf een boekje over de Amerikaanse tak van onze de familie. Het boekje met de titel "A draft history of the De Clercq family in America" wordt aangeboden aan Keith de Clercq, tijdens diens bezoek aan Nederland, en aan de bibliotheek van Cazenovia, het dorp in 'upstate' New York, waar Keith's voorvader Hendrik de Clercq zich in 1794 vestigde.

Op 28 februari 1996 is duidelijk dat helaas onvoldoende families bereid zijn gevonden om mee te werken, om het beoogde doopsgezinde themadeel van *Nederlands Patriciaat* te kunnen realiseren. Het FadeC-bestuur besluit de De Clercq genealogie daarom te laten opnemen in een regulier deeltje. Dit verschijnt uiteindelijk in 2002, met veel nieuwe gegevens, ook over de oudere generaties.

Onderzoek Gent

In de notulen van 23 november 1992 wordt melding gemaakt van mogelijke contacten voor onderzoek in Gent. De familie kent, voor zover dan bekend, haar oorsprong in Gent. En de archieven van die stad

zijn rijk; er zal over het voorgeslacht waarschijnlijk veel informatie te ontdekken zijn.

Zes maanden later, 25 mei 1993, wordt een voorstel tot onderzoek door de heer Demuynck in de archieven van Gent goedgekeurd. Het is een voorzichtige start, want er wordt overeengekomen dat de heer Demuynck hiermee op 'no cure no pay' basis aan de slag gaat.

Weer zes maanden later, 18 november 1993, worden de eerste resultaten van het onderzoek door de heer Demuynck besproken. De belangrijkste constatering is dat de familie tot de gegoede burgerij van Gent behoorde. De resultaten zijn aanleiding om de heer Demuynck een vervolgo opdracht te geven voor 15 uur.

Op 9 maart 1994 wordt besloten om het onderzoek in Gent stil te leggen. De Stichting beschikt niet over voldoende financiële middelen om het onderzoek voort te zetten.

Op 30 september 1994 wordt duidelijk dat het artikel dat Daan over dit onderwerp heeft geschreven in de FadeC nieuwsbrief, effect heeft gehad. Zijn tante Liesbeth in Rome heeft aangegeven dat zij bereid is om het onderzoek in Gent met fl. 1.000,- te sponsoren. Interessant detail is dat er tijdens deze vergadering besloten wordt om dotaties met speciale doelen buiten de administratie van de Stichting te houden. Later, tijdens de vergadering van 8 februari 1995, wordt hier aan toegevoegd dat de administratie dan wel buiten de administratie van de Stichting gehouden maar de voortgang wordt wel tijdens de vergadering besproken en ook in de notulen opgenomen.

In de notulen van 17 mei 1995 lezen wij dat Daan zelf naar Gent is gegaan. Hij is daar in contact gekomen met zekere mevrouw Baudts die oude registers onderzoekt, uit een voor het onderzoek relevante periode, en zo vriendelijk is om bij haar eigen onderzoek ook notities over De Clercq en bij te houden. Deze aantekeningen blijken goede aanknopingspunten voor het onderzoek van de heer Demuynck.

Op 28 februari 1996 wordt het onderzoek in Gent overgegeven van de heer Demuynck aan de student Dieter van Campe. Het onderzoek bevindt zich op dat moment rond het jaar 1450, terwijl het archief teruggaat tot het jaar 1349. Er is dus nog veel werk te verzetten in Gent.

Tijdens de vergadering van 10 december 1997 wordt door Daan gemeld dat het onderzoek in Gent heeft opgeleverd dat Pieter de Clercq († 1439) oudste stamvader is van de familie. Er wordt tijdens deze

vergadering besloten dat de heer Dieter van Campe zijn onderzoek in Gent kan voortzetten.

Familiedag

De eerste keer dat een familiedag de notulen haalt, is op 31 maart 1992. Daar wordt vermeldt dat de familiedag plaats vindt op Landgoed Groenendaal in Heemstede. En dat Daan tijdens deze familiedag een verhaal zal vertellen over de familie de Clercq in de Haarlemmermeer.

Tijdens de vergadering van 2 april 1997 wordt geopperd om een familiedag te organiseren in 1998. Er gedacht aan het Gemeentearchief Amsterdam als locatie, waar leuke familiestukken getoond kunnen worden.

Ontwikkelingen in het bestuur

Op 2 oktober 1996 wordt Willem (Max' zoon) welkom geheten in het bestuur van de Stichting. Hij volgt de overleden A.S. (Lex) de Clercq op in het bestuur.

Tijdens de vergadering van 2 april wordt Daan gefeliciteerd met zijn afstuderen en Peter met zijn promotie.

Op 10 december 1997 treedt Steven toe tot het bestuur en geeft Willem Adriaan de voorzittershamer door aan Peter de Clercq.

Tijdens het realiseren van dit overzicht naar aanleiding van de notulen van de eerste 10 jaar van het bestaan van de Stichting Familie-Archief de Clercq realiseer ik mij dat ik al vanaf de start van de Stichting in het bestuur zit. En als ik terugkijk naar de vergaderingen en mijn betrokkenheid bij de Stichting dan deel ik graag met u dat het opvallend gezellig is in het bestuur. Blijkbaar zijn een goed gevoel voor humor, positieve energie en gezelligheid eigenschappen die in het DNA van de familie de Clercq zitten en in ieder geval in alle bestuursleden. Tot mijn genoegen gaan deze eigenschappen ook gepaard met voldoende aandacht voor effectiviteit en doelmatigheid. Ik zie uit naar de ontwikkelingen van de familie en van de Stichting Familie-Archief de Clercq in de komende 10 jaar.

Lucas de Clercq, penningmeester

6. Aanwending bijdragen Stichters en Donateurs van de Stichting Familie-Archief de Clercq

Hierbij verstrekken wij graag inzicht aan onze ‘Stichters en Donateurs’ hoe uw bijdragen worden besteed door de stichting. De uitgaven van de stichting bestaan op hoofdlijnen uit reguliere kosten en uit bestedingen aan projecten, zoals bijvoorbeeld de familiedag. Hieronder treft u een nadere specificatie aan van beide gebieden.

Reguliere kosten

Onderzoek naar de familiegeschiedenis

Wij verrichten op regelmatige basis onderzoek naar de vroege geschiedenis van onze familie. Zoals bekend gaan wij nu terug tot de 14e eeuw en naar het plaatsje Erondegem, in de buurt van Gent, in België. Het onderzoek naar de geschiedenis van de familie geschiedt voornamelijk in de archieven in Gent. Dit onderzoek vindt deels plaats door bezoeken van Daan, de laatste paar jaar soms vergezeld door ons jongste bestuurslid Guus. En deels door onderzoekers, die door de archieven gaan bij andere projecten, een vergoeding te bieden wanneer zij een index overleggen met verwijzingen naar stukken gerelateerd aan onze familie. Deze verwijzingen maken het mogelijk om meer gericht en dus efficiënter onderzoek te doen naar onze geschiedenis.

Familie de Clercq website

Sinds een aantal jaren hebben wij een prachtige website, www.familiedeclercq.nl, waarop allerlei informatie over de geschiedenis van onze familie wordt ontsloten voor de familieleden en andere geïnteresseerden. Vaste kosten voor de website bestaan uit de kosten voor de hosting van de site en voor regelmatige upgrades van de gebruikte software om de website te laten voldoen aan de laatste veiligheidsseisen.

De kerstkaart

Elk jaar sturen wij onze familieleden een kerstkaart. Op de kerstkaart staat een leuk portret of anderszins aan de familie gerelateerde afbeelding, met een toelichting en een kerst boodschap. (Gezien het drukke bestaan van de leden van het bestuur van de Stichting en

familieomstandigheden is het helaas in 2016 niet gelukt om de kerstkaart te produceren en te verspreiden.)

De nieuwsbrief

Met enige regelmaat ontvangt u een nieuwsbrief van de Stichting Familie-Archief de Clercq. In deze nieuwsbrief worden de laatste ontwikkelingen in relatie tot de familie gedeeld. Ontwikkelingen zoals voortgekomen uit onderzoek in Gent, wijzigingen binnen het bestuur van de Stichting en andere wetenswaardigheden over onze familie. De kosten voor de nieuwsbrief beperken zich tot de porti kosten voor het verzenden van de nieuwsbrief.

Projectmatige kosten

Het Familieboek

Daan heeft inmiddels zoveel informatie over onze familie en over specifieke, in hun tijd belangrijke familieleden, dat een beoogd doel van onze stichting, het uitgeven van een familieboek, steeds dichterbij komt. Om deze uitgave mogelijk te maken, zijn er extra investeringen gedaan in het onderzoek in Gent. Nu Daan inmiddels de uitgiftefrechten van zowel het Blauwe als het Rode boekje exploiteert, heeft hij minder tijd beschikbaar voor de productie van dit familieboek. Daarmee is het project slechts in tijd vertraagd. Wij verwachten dat het boek op enige termijn alsnog geproduceerd en uitgegeven wordt. Tegen die tijd zullen wij de familieleden en andere geïnteresseerden benaderen, om in te schrijven voor afname van het boek en mogelijk ook met het verzoek om een bijdrage te leveren aan de realisatie van het boek. Deze kosten kunnen niet uit de reguliere inkomsten van de Stichting worden betaald.

De Familiedagen

Eens in de zoveel jaar organiseren wij een familie bijeenkomst. Deze bijeenkomst wordt deels gefinancierd door een bijdrage van de Stichting en deels door een bijdrage van de aanwezigen.

Voor de volledigheid vermeld ik dat er geen kosten voor de bijeenkomsten van het bestuur noch voor de inzet van de bestuursleden voor werkzaamheden voor de Stichting worden doorbelast aan de Stichting. Deze kosten in de vorm van uren van de bestuursleden, een gezellige

maaltijd en versnaperingen tijdens de vergadering worden in privé gedragen door de bestuursleden.

Tot slot vermelden wij graag dat wij als stichting nog een aardig aantal exemplaren van de Blauwe Boekjes, *Nederland's Patriciaat*, jaargang 84 uit 2002 in voorraad hebben, met de genealogie van onze familie. Mocht u belangstelling hebben, voor een of meer deeltjes, dan zijn die verkrijgbaar voor € 15,- exclusief verzendkosten. Antiquarisch worden ze verkocht voor het dubbele, of meer. Middels de verkoop kunnen we dit 'dode kapitaal' omzetten in bruikbaar 'levend kapitaal' voor onze doelstellingen. Een bestelling kunt u plaatsen door een e-mail te sturen aan info@familiedeclercq.nl.

Lucas de Clercq, penningmeester

[Eindredactie: Guus en Daan de Clercq]

[Oplage: 70]

---

info@familiedeclercq.nl

Lisserweg 491, 2165 AS Lisserbroek

Rekeningnummer: NL63 INGB 0003 3261 80 t.n.v. Familie-Archief De Clercq